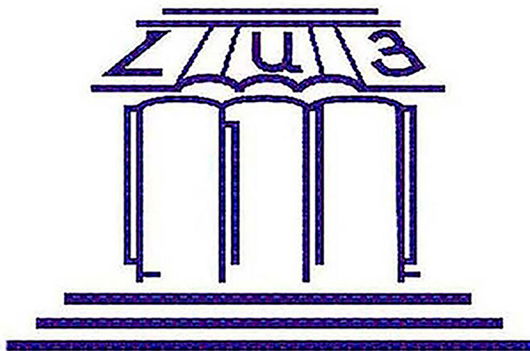

Հայկական գիտահետազոտական հանգույց
Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Մտեղծագործական համայնքներ
ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial
3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) license.

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format
Adapt — remix, transform, and build upon the material

26.736

1931 թ.

ՄԻԱՍՆԱԿԱՆ ՔԻՆԱՆՍԱԿԱՆ
ՊԼԱՆԸ ՅԵՎ ԱԶԳԱԲՆԱԿՈՒԹՅԱՆ
ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՄՈԲԻԼԻԶԱՑԻԱՆ

15 JAN 2010

05 FEB 2007

336

14-11

1931 թ. ՄԻԱՍՆԱԿԱՆ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ
ՊԼԱՆԸ ՅԵՎ ԱԶԳԱԲՆԱԿՈՒԹՅԱՆ
ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՄՈՐԻԼԻԶԱՑԻԱՆ

Նյութեր գեկուցողների համար, կազմված ԽՍՀՄ Ֆին-
ժուկոմասի լիզ հաստատված ՀամԿ(Բ) Կենտկոմի
Ա.գլխմաս բաժնի կողմից

(35356)

ՊԵՏԶՐԱՏ

1931

ՅԵՐԵՎԱՆ

12001

13 NOV 2013

26.736

ՊԵՏՐՈՍԻ ՏՊԱՐԱՆ
ՀՐԱՏԱՐԱԿ. 1594
ԳՐԱՌԵՊ. 6360 (Բ.)
ՊԱՏԿԵՐ 2032.
ՏԻՐԱԺ 2,000

26049-58

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄԱՍ

1. Կենսոգիտության և ԿՎՀ-ի դեկտեմբերյան (1930 թ.) պլենումը 1931 թ. ժողովրդական տնտեսության պլանի մասին հանած բանաձևովում ամենայն վճռականությամբ ընդգծեց Ֆինանսական սխտեմի դերը սոցիալիստական շինարարության ներկա ետապում: Պլենումը անհրաժեշտ համարեց.

«Վճռականորեն ուժեղացնել Ֆինանսական բոլոր որդանների դերը, մտցնել Ֆինանսական ամենախիստ դիսցիպլինա և խնայողության ուժի մ, անպայման կատարել յեկամուտները, յուրաքանչյուր կազմակերպության ծախսերը դասավորել աշխատեալ, վոր նրանք ուղղակի կախված լինեն աշխատեալ կազմակերպության արտադրական և Ֆինանսական պլանների կատարումից, ամրապնդել չերվոնցը և վճռականորեն պայքարել Ֆինանսական սխտեմի դերի ու նշանակության թերազնահատման դեմ՝ սոցիալիստական շինարարության տվյալ ետապում»:

Ֆինանսական սխտեմի դերն ուժեղացնելու անհրաժեշտությունը պայմանավորվում է այն հակայության հաջողությունների, վոր ձեռք են բերել կուսակցության ու բանվոր դատակարգը պլանային սոցիալիստական տնտեսության շինարարության գործում, և այն պատասխանատվությունը, վոր դրեց Կենսոգիտության և ԿՎՀ-ի պլենումը 1931 թվի համար:

2. Հնդամյակի յերկու տարվա արդյունքները ցույց տվին տնտեսութեան սոցիալիստական սխաւմի հակայական առավելութեանները կապիտալիստականի հանդեպ: Արդյունաբերութեան ամբողջական արտադրանքը յերկու տարում հասավ 30,456 միլ. ուեր., պլանի նշած 29,338 միլ. ո. դիմաց: Արդյունաբերութեան ամբողջովին վերացրած՝ 4 տոկոսով գերակատարեց հնդամյա սլանի ծրագիրը: Մանր արդյունաբերութեանը հնդամյա սլանի յերկու տարվա առաջադրութեանները գերազանցեց 10 տոկոսով, ապահովելով դյուղատնտեսութեան արմատական վերակառուցումը, թեթեւ արդյունաբերութեան զարգացման արագացումը և յերկրի պաշտպանունակութեան ամրացումը: Կոլեկտիւացումը առ 1 հունվարի 1931 թ. ամբողջ Միութեան մեջ ընդգրկեց բոլոր դյուղացիական տնտեսութեաններին 24—25 տոկոսը: Շնորհիվ կոլեկտիւացման նման չափերի մենք կարողացանք լիովին ծածկել ցանքերի տարածութեան կրճատումը կուրակների կողմից, հացահատիկների ցանքերի սլանը կատարելով 6 տոկ. ավելի, բամբակը—52 տոկ. և ճակնդեղը՝ 34 տոկոսով:

Տրանսպորտի ասպարիզում—1930 թ. բեռների չրջանառութեանը հասավ 238 միլ. տ. (1913 թ. 132 տ. դիմաց), փոխադրված և 558 միլ. ուղեւոր (1913 թ. 185 միլ. դիմաց):

Մինչդեռ խորհրդային տնտեսութեանը ձեռք և բերել հակադական հաջողութեաններ իր զարգացման մեջ, կապիտալիստական աշխարհը դանդաղ և ամենաժանր, գնալով խորացող տնտեսական կրիզիսի ճանկերում, վոր բռնել և կապիտալիստական բոլոր յերկր-

ները: 1930 թ. ինն ամսվա ընթացքում արդյունաբերութեան արտադրանքը սակասել է—Անգլիայում—8,4 տոկ., Գերմանիայում—13,2 տոկ., Միացյալ Նահանգներում—18 տոկ.: Վերջին ամիսներին ել ավելի յերկեւ արտադրանքը: Յորենի ամբողջ բերքը կապիտալիստական յերկրներում իջել է 5 տոկ., հաճաբը ամբողջ բերքը—10 տոկ., 1913 թ. դիմաց, այնինչ ՍՍՀՄ մեջ ցորենի բերքը ավելացել է 43%, հաճաբինը՝ 26 տոկոսով:

Այն բանի ցուցանիշներից մեկը, թե վորքան մուր և առողջ և այն հիմքը, վորի վրա ծաւալվում է սոցիալիստական շինարարութեանը ՍՍՀՄ մեջ, հանդիսանում է մեր յերկրի ազգաբնակչութեան աճումը: 1925 թ. սկզբին մեր յերկրի ամբողջ ազգաբնակչութեան թիւը կազմում էր 140,619,000, 1931 թ. սկզբին մեր յերկրի ազգաբնակչութեան թիւը հասել է 161 միլիոն մարդու: Այսպէս, միայն վերջին վեց տարվա ընթացմարդու: Այսպէս, միայն վերջին վեց տարվա ընթացքում, մեր տնտեսութեան ամենաբուռն աճման և մասսաների նյութական կուլտուրական սլայմանների լաւագման չրջանում մեր Միութեան ազգաբնակչութեանը աճել է ավելի քան 20 միլիոնով:

Ժողովրդական հասույթը ծրագրված է 49 միլիարդ ուերի—գրեթե նույնքան, վորքան հնդամյակի վերջին տարվա համար (49,6 միլիարդ ո.): Հետեւաբար հնդամյա սլանի նշումներն իրադործվում են յերեք տարում:

3. Ձեռք բերված հաջողութեանները թույլ են տալիս, հիմնվելով սրուկտարիատի և կոլտնտեսական մասսաների առաջաւոր մասի հերոսութեան և աշխատանքային խանդավառութեան վրա, ժողովրդատըն-

տեսական պլանում ծրագրել տեմպերի հետադա արագացում: 1931 թ. պետական արդյունաբերությունն ամբողջ արտադրանքն աճում է 45 տոկ.: Միայն մի տարում մեր արտադրանքն աճել է ցարական Ռուսաստանի արտադրության ամբողջ ծավալի հավասար, իսկ ծանր արդյունաբերությունն աճում է ԲՏ տոկ., թեթեւը—29 տոկ.: Կուսակցության լոգոնդը՝ «հասնել և անցնել կապիտալիստական յերկրներին» կենսագործվում է: Այսպես, յեթե մենք 1931 թ. արտադրենք 8 միլ. տոնն չուգուն, ապա այդ կողմից կանցնենք Անգլիայից, մինչդեռ 1928 թ. Անգլիան չուգունի արտադրության մեջ յերկու անգամով չերազանցում էր մեզ: Պողպատի և քարածուխի արտադրության մեջ մենք կանցնենք 1928 թ. Ֆրանսիայից: Գյուղատնտեսության ասպարիզում կոլեկտիվացման չափը Միության մեջ միջին հաշվով կհասնի 50 տոկոսի, իսկ հացահատիկային հիմնական շրջաններում—30 տոկոսից ւնչ պակաս: Այս խնդիրների հաջող լուծումը կտա.

«Մի շարք նոր նվաճումներ, սոցիալիզմի նոր խոշորագույն հաջողություններ կապիտալիզմի դեմ մղված պայքարում: Պլանի կատարումը կոլեկտիվացման ասպարիզում կտա սոցիալիստական տարրերի բացարձակ գերակշռություն դյուղի անհատական սեկտորի հանդեպ, կամբացնի բանվոր դասակարգի դաշինքը գյուղացիության աշխատավոր մասսաների հետ և կավարտի ԽՍՀՄ սոցիալիստական տնտեսության հիմքի կառուցումը: Սա կլինի համաշխարհային պատմական նշանակություն ունեցող մի հաղթանակ» (ԿԿ և ԿՎՀ-ի դեկտեմբերյան պլենումի բանաձևից):

4. Հնգամյակի յերբոդ տարվա խնդիրները չեն կարող իրագործվել տարերային, ինքնահոս կերպով: Սոցիալիստական շինարարության պրոցեսը հանդիսանում է պրոլետարիատի և նրա կուսակցության ուժերի լարման, կամքի վճռականության արդյունք և պահանջում է.

«Մեծադույն կազմակերպվածություն և դիսցիպլինա, պետական՝ տնտեսական ու կոոպերատիվ ապարատի բոլոր ողակների աշխատանքի վարակի վնասկան լավացում, տնտեսական զարգացման մեջ պլանային սկզբունքի և պլանային դիսցիպլինայի վճռական արմատացում, աշխատավոր ամենալայն մասսաների մեծագույն ակտիվություն և աշխատանքային խանդավառություն» (ԿԿ և ԿՎՀ-ի դեկտեմբերյան պլենումի բանաձևից):

Այս պայմաններում պետք է մղվի պայքարը հանուն Ֆինանսական պլանի լրակատար և հաջող իրագործման, մի պլան, վոր հանդիսանում է սոցիալիստական հարձակման յայնածավալ Ֆրոնտի մարտական ճակատամասերից մեկը, վորովհետև.

«Բայլչեվիկյան հարձակման եյությունը, այնուհետև, կայանում է նրանում, վոր անհրաժեշտ է մոքիլիզացիայի յենթարկել միջոցները մաքսիմումը մեր ինդուստրիայի Ֆինանսավորման դործի, մեր սովխոզների և կոլխոզների ֆինանսավորման դործի համար» (Ստալին):

Սրանով ել վորոշվում են 1931 թ. ֆինանսական պլանի խնդիրները:

ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՊԼԱՆԻ ԽՆԴԻՐՆԵՐԸ

5. 1931 թ. միասնական ֆինանսական պլանի ընդհանուր ծավալը վերաճում է 31,9 միլիարդ ռուբ., վերը անցած տարվա համեմատությամբ ապրիլ է 36,2 տոկոս աճում: Համեմատելով այս թիվը (31,9 միլիարդ ռ.) յերկրի ժողովրդական յեկամուտի ծրագրված չափի (49 միլիարդ ռուբ.) հետ, տեսնում ենք, վեր այս տարի ֆինանսական սխտեմն ընդգրկելու յ ժողովրդական յեկամուտի յերկու յերրորդը, այսինքն ղգալի չափով աճելի, քան յենթագրվում էր հնգամյա պլանի վերջին տարում (48 տոկ.): Միասնական ֆինանսական պլանի արագ աճումը վերաճում է ԽՍՀՄ ժողովրդական յեկամուտի աճման արագ տեմպով (1929 թ.—11 տոկ., 1930 թ.— 20 տոկ. և 1931 թ.— 39 տոկ.), վերին ուղեկցում են ժողովրդական յեկամուտի սոցիալական ստրուկտուրայի խիստ փոփոխություններ: Գաղաքի կապիտալիստական տարրերի բաժինը կրճատվել է 1928 թ. 1,5 տոկոսից մինչև 1931 թ. 0,4 տոկ., դյուղի կապիտալիստական տարրերի բաժինը՝ 1928 թ. 4,7 տոկոսից մինչև 1931 թ. 1 տոկոս:

6. 1931 թ. միասնական ֆինանսական պլանի հիմնական ծախսը հանդիսանում է ժողովրդական տնտեսության ֆինանսավորման ծախսը, այսինքն՝ Խորհրդային Միության սոցիալիստական ընդուստրացման, գյուղատնտեսության սոցիալիստական վերակառուցման և վերելքի, սովխոզների, կոլխոզների, մեքենատրակտորային կայանների, տրանսպորտի դարդացման, կոմունալ և բնակարանային շինարարության և այլ ծախսերը: Տարեցտարի բարձրանալով, ծախսերի

այս խումբը 1931 թ. հասնում է 21,1 միլիարդ ռուբ. լու: Կապիտալ ներդրումների ամբողջ գումարը կազմում է 17 միլիարդ ռուբլի, 1930 թ. 10 միլիարդի դեմաց (70 տոկ. աճում): ԺՏԳԽ-ի պետական արդյունաբերության մեջ ներդրվելու յե 5,5 միլիարդ ռուբ. (1930 թ. 3,2 միլիարդ ռուբ.), պետական երեկտրիֆիկացիայի մեջ—850 միլիոն ռուբլի, Մատակարարման ժողկոմատի կազմակերպություններում—588 միլիոն ռուբ., դյուղի սոցիալիստական վերակառուցման՝ 3,838 միլ. ռուբ. (1930 թ. 1.600 միլիոնի դեմաց) և այլն:

Ֆինանսական պլանի ծախսերի մասում յերկրորդ տեղը բռնում են սոցիալ-կուլտուրական ձեռնարկումների ֆինանսավորման ծախսերը: Սրանք կազմում են 6,5 միլիարդ ռուբլուց աճելի (այս թվում հաճվելով մոտ 800 միլիոն ռուբլի, վեր հատկացված է ժողովրդական տնտեսության ֆինանսավորման ընդհանուր գումարից (21,1 միլիարդ ռ.): Սոցիալ-կուլտուրական ձեռնարկումների ծախսերի տեսակարար կշիռը կազմում է ֆինանսական պլանի ամբողջ գումարի 29 տոկոսից աճելի: Ժողովրդական տնտեսության և սոցիալ-կուլտուրական շինարարության ֆինանսավորման համար ծախսվում է 26,9 միլիարդ ռուբլի, 30,4 միլիարդ ռուբ. ծախսերի ընդհանուր ծավալի մնացած գումարները դնում են պաշտպանությանը, կառավաչությանը, պետական փոխառությունների վճարումներին և այլն:

Միասնական ֆինանսական պլանի դրամների նման ծախսումով խորհրդային տնտեսական սխտեմն խիստ ղանադանվում է կապիտալիստականից: Այսպես, Անգլիայում ամբողջ բյուջեյի կեսից աճելին ծախսվում է

Նոր պատերազմ պատրաստելու և հին պատերազմի
պարտերը վճարելու վրա, Թրանսիայում ռազմական
կարիքների համար ծախսվում է պետությունների յերկու
յերրորդը, իտալիայում՝ 43 տոկոսը, Լեհաստանում՝
40 տոկոսը:

Խորհրդային Միությանը աշխարհի միակ պը-
րոշտարական, սոցիալիզմ կառուցող պետությունն
է, վոր չնայած իր դեմ յեղած ռազմական ինտերվեն-
ցիայի կատաղի կամպանիաներին, յերկրի պաշտպա-
նութեան համար ծախսում է պետական բյուջեյի քնուա-
մենը 6,1 տոկ. և ամբողջ ֆինանսական պլանի 4,3% :

7. Ֆինանսական պլանը մեկնում է ժողովրդական տնտեսության պլանի հիմնական խնդիրներէրէ: Այդ խնդիրներն են — մի կողմից, վառելանյութի ծրագրի կատարումը, մետալուրգիայի զարգացումը, տրանսպորտային տնտեսության վերակառուցումը և անասնաբուժական պրոբլեմի լուծումը: Մյուս կողմից, 1931 թվի ժողովրդատնտեսության պլանում շեշտը դրվում է կապիտալ շինարարության հիմնական բնագավառներին վրա: Հիմնական միջոցները ծախսվում են այնպիսի գիշանտների վրա, ինչպես Մազնիտոստրոյը—127 միլիոն ռ., Կուզնեցկստրոյը—114 միլ. ռ., Դենսպրոկոմբինատը—54 միլ. ռ., Նիժնեգորոդեի ավտոգործարանը—93 միլ. ռուբ., Յարոսլավի ռեզինի կոմբինատը — 38 միլ. ռուբ., Մոսկվայի ԱՄՈ գործարանը — 13 միլ. ռուբ., Խարկովի տրակտորստրոյը — 47 միլ. ռուբ., Չելյաբստրոյը — 8 միլ. ռուբ.: Այս գիշանտների զգալի մասը կաշխատի այս տարի: Դրա հետ միասին, գործադրելով կուսակցության 16-րդ համագումարի և Կենտկոմի ու ԿՎՀ-ի դեկտեմբերյան (1930 թ.) պր-

լինումի վորոշումները, 1931 թ. պլանն ապահովում է
թեթեվ արդյունաբերության զարգացման ավելի բար-
ձրը տեմպ, լայն գործածության առարկա ապրանքնե-
րի ֆոնդը հասցնելով 14,6 միլիարդ ռուբլու, 1930 թ.
11,5 միլիարդի դեմաց :

Ֆինանսական պլանով գյուղատնտեսությունը սոցիալիստական շինարարության համար բաց թողնվելիք 3,838 միլիոն ռուբլուց պետական սեկտորին (սովխոզները) բաց է թողնվելու 2,093 միլիոն ռուբ., իսկ էտերոզների, մեքենատրակտորային կայանների և գյուղատնտեսական շինարարության համար—1,745 միլիոն ռուբ.: Սա հրահանգներով կտա գյուղատնտեսությանը 1931 թ. ստանալ 1,200 հազար ձիու ուժի տրակտորներ, 820 միլ. ռուբլու գյուղատնտեսական մեքենաներ, մեքենատրակտորային կայանների թիվը հասցնել 1400-ի, 950 ձիու ուժով: Տրակտորային այս կայաններով մեքենաները ապահովվում են 17 միլիոն հեկտար: Գյուղատնտեսության մեջ յեղած հսկայական ներդրումները ապահովվում են կոլխոզնիկների, ինչպես և չքավոր ու միջակ անհատական տնտեսությունների յեղած մուտքի զգալի աճով:

միլիոն նոր մարդ է ներգրավվելու արտադրութան մեջ. փինանսական պլանը բավականաչափ ծախս է նախատեսում տնտեսութան բոլոր ճյուղերի կադրեր պատրաստելու համար: Առանձին ուշադրություն է դարձվում պրոլետարական շրջանից տեխնիկական ուժեր պատրաստելու վրա: Այդ ձևոնարկումի ֆինանսավորման ընդհանուր գումարը կադմում է 1,8 միլիարդ ո.: Դրա հետ միասին 1931 թ. ծրագիրը նկատի ունի բնականուր ուսման ցանցի մեջ առնել 8-11 տարեկան բոլոր յերեխաներին և մոտ 2 միլիոն մեծահասակ յերեխաների:

9. Խորհրդային Միությունը սոցիալիստական շինարարության հաճախական խնդիրները լուծում է վոչ միայն առանց դրսից վարկեր ստանալու, այլ և թե չհրկրի ներսում և թե նրանից դուրս յեղած դասակարգային թշնամիների կատաղի դիմադրության պայմաններում : 1931 թ. միասնական ֆիլիանսական պլանի կատարման հիմնական աղբյուրը հանդասաճում են սոցիալիստական սեկտորի ներքին կուտակումները, վոլակային և ֆունկցիոնալ ցուցանիշների կատարումը և ազգաբնակչության դրամական միջոցները :

31,9 միլիարդ ուսումնական ֆինանսական պլանի յեկամային մասի ամբողջ գումարից համապատասխան սեկտորի մեջոցները կազմում են 13,4 միլիարդ (արդյունաբերության, տրանսպորտի, կոոպերատիվ ձեռնարկությունների և այլն հաստիքները) : Այսպիսով, 1931 թ. մեր յերկրի բոլոր յեկամուտների 42 տոկոսը կազմում են համապատասխան սեկտորի կուտակումները : Մնացած ռեսուրսներից մոտ 11 միլիարդ ուսումնական և հարկերին, վորոնցից 9,4 միլիարդ

ուր. տալիս են համայնացված. ձեռնարկությունները
 և 3,8 միլիարդը կազմում են աղքատնակության տված
 միջոցները: Վերջապես ապահովագրական կազմակեր-
 պություններին միջոցները կազմում են 2,7 միլիարդ
 ուրլի:

10. Մեր տնտեսութեան համայնացված սեկտորի արագ աճումը տարեցատարի ուժեղացնում է սոցիալա-
տական սեկտորի տնտեսական կազմակերպութեաններին
ֆինանսական միջոցները միասնական ֆինանսական պլ-
անում: Միասնական ֆինանսական պլանի այդ հոդ-
վածի կատարումը պահանջում է քանակական (արտա-
դրանքի տնումը) և վերականգնող (աշխատանքի արտա-
դրողականութեան բարձրացումը, ինքնարժեքի իջեցու-
թյունը, կոռուպցիայի ապրանքների շրջանառութեան ա-
րագացումը) ցուցանիշների կատարումը արդյունա-
բերութեան ու տրանսպորտի կողմից և հատկապես
հաշվարկային աշխատանքի լավացումը: Վերա-
կապի ցուցանիշների կատարումը համայնացված սեկ-
տորում պետք է ապահովի ավելի քան 5 միլիարդ ռուբ-
լու մոտոք, արդյունաբերության ինֆլացիայի 1 տո-
կոս իջեցումը կազմում է 180 միլիոն ռուբ., շինարա-
կության արժեքի 1 տոկոս իջեցումը կազմում է 100
միլիոն ռուբ., տրանսպորտի փոխադրումների արժեքի
1 տոկոս իջեցումը կազմում է 30 միլիոն ռուբ.: Սպառ-
կողականության ապրանքների շրջանառության ժամկե-
տի կրճատումը 9 որով՝ կազմում է մոտ 300 միլ. ռ.
խնայողություն: Այսպիսով, բոլորում է կենտրոնի և
ԿՀՀ-ի գեներալների պլանում վերջումների հակա-
յական նշանակությունը, վերադառնալով, թե

«Ֆինանսական պլանի և բյուջեյի հաջող կատարումը»

բումբ ուղղակի կախված է վարակային և քանակական ցուցանիշների կատարումից տնտեսության բոլոր ճյուղերում»:

Վորակի համար մղված պայքարը հանդիսանում է 1931 թ. պլանի մարտական խնդիրը:

11. Ֆինանսական պլանի յեկամային մասում իր տեսակարար կշիռով յերկրորդ տեղը բռնում են ազգաբնակչության միջոցները (հարկերը, փոխառությունները, փայակուտակումները, ավանսները և փոխատրվությունների յետ գանձումը գյուղատնտեսական կոոպերացիայի գծով): Միջոցների այս աղբյուրը պետք է տա 5,6 միլիարդ ռուբ., կամ ֆինանսական պլանի մարողը գումարի մոտ 18 տոկոսը: Բոլոր այս կամավոր և պարտադիր վճարումները, իր ժամանակին հավաքվելով ազգաբնակչությանից, կդառնան մարող ժողովրդական տնտեսության ֆինանսավորման հղոր աղբյուր: Ազգաբնակչության դրամական հասույթները 1931 թ. կկազմեն 33 միլիարդ ռուբլի: Նրանք կաճեն 17 տոկոսով անցած տարվա համեմատությամբ. քաղաքի ազգաբնակչության դրամական հասույթները կաճեն 15 տոկոսով, իսկ գյուղական ազգաբնակչությանն ու յնիսկ 21 տոկոսով անցած տարվա դիմաց: Աղբյուրնակության հասույթների այսպիսի աճումը հնարավորություն կտա բարձրացնել ազգաբնակչության միջոցների դերը մեծ աշխատանքների պլանի կատարման գործում:

1931 թ. միանական ֆինանսական պլանում յեկամասները ծախսերից ավելի յեն 1-500 միլիոն ռուբ.: Պահպանելով ֆինանսական խիստ դիսցիպլինա, խնայողության հեծիմ տնտեսության բոլոր ճյուղերում,

ամբողջ աշխատավոր ազգաբնակչության աշխատանքային խանդավառությամբ, կստեղծվի այդ ուղեքնդը և կապահովվի ֆինանսական սիտեմի ամրապնդումը: Ֆինանսական պլանի մարտական խնդիրների կատարումը պահանջում է լարել բոլոր ուժերը տնտեսական մարող տարվա և առանձնապես առաջին յետամոյակի ընթացքում:

ԱՌԱՋԻՆ ՅԵՌԱՄՍՅԱԿԻ ԽՆԴԻՐՆԵՐԸ

12. Առաջին յետամոյակում ֆինանսական սիտեմի առաջ դրված հիմնական խնդիրն է լիովին և առանց բնդմիջումների ֆինանսավորել արդյունաբերության կապիտալ շինարարությունը, ցանքի կամուրանի, կոնտրակտացիան և մթերումները հետագա յետամոյակներին ընթացքում: Բացի դրանից առաջին յետամոյակում դետք է կուտակվի ռեզերվ 800 միլիոն ռուբ. չափով: Այդ ռեզերվի կուտակումն ունի խոշորագույն նշանակություն մեր չերվոնեցի գնողական կարողության ամրացման գործում, հետեվաբար բոլոր աշխատավորների նյութական դությունը լավացնելու գործում:

Սա պահանջում է անպայմանորեն կատարել և գերակատարել ազգաբնակչության միջոցների և համայնական սեկտորի մերքին միջոցների մոբիլիզացիայի առաջադրությունները: Կիրառելով սոցիալական և հարվածայնության մեթոդը, պրոլետարական վերահսկողության տակ վերցնելով ֆինանսական ապարատի, դության տակ վերցնելով ֆինանսական ապարատի, սպառնողերացիայի և արդյունաբերության աշխատանքը, վճարականորեն հաղթահարելով կուլակների դեմադրությունը և թշնամիների ագիտացիան, անհրաժեշտ է լիովին և ժամանակին կատարել այն ներքին

միջոցները և վճարումների մոբիլիզացիայի պլանը 1931 թ., վերջինը վերաբերում են 1931 թ. առաջին յեռամսյակին:

13. Ֆինանսական դժվարությունների, — վոր յեղել են մեզ մոտ, — պատճառները ցույց են տալիս, վոր «... ամենից առաջ նրանք բղիժում էին ապրանքների արհեստական կուտակումից, վոր դեռևս ներկայումս ևլ կա. ապրանքների այդ արհեստական կուտակումը կազմակերպված էր գլխավորապես վասարարների կողմից, ինչ վոր ներկայումս բացված է մի շարք վնասարարների ձերբակալումից հետո, վորոնք աշխատում էին կոոպերացիայի և մատակարարման որդաններում: Մեզ մոտ տեղի ուներ ապրանքների շրջանառության արհեստական կասեցում, վորով դրամը անշարժ էր մնում սպառողի մոտ: Ֆերկորդը, թույլ աշխատանք էր տարվում ազգաբնակչության միջոցների մոբիլիզացիայի ասպարիզում, և այստեղ, այս հարցում, ամենից ալելի ցայտուն կերպով յերևվաց խորհրդային ապարատի առանձին ողակների յետամնացությունը կուտակցություն դիրեկտիվները կատարելու գործում» (ընկ. Կադանովիչի գեկուցումից Մոսկվայի կազմակերպություն կուտակ-տիվում «Կենտկոմի և Կվ.Հ-ի դեկտեմբերյան պլենումի արդյունքների մասին»):

Միջոցների մոբիլիզացիայի գործում խոչընդոտյի հշամակաւթյուն ունի ապրանքների վաճառքը: Ապահովել ապրանքների արագ հասնելը սպառողին, թույլ չտալով, վոր այդ ապրանքները պառկած մնան առեւտրական սխառմի միջնորդ ողակներում, — հանդիսանում է 1931 թ. ֆինանսական պլանի կատարման ամենակարեւոր մասերից մեկը: Բանվորա-

կան լայն մասսաները, կոլխոզնիկները և գյուղի չքավոր ու միջակ մասը իրենց կոոպերատիվ կազմակերպությունների միջոցով (կոոպերություններ) արթուն վերահսկողութայն տակ պետք է վերցնեն կոոպերացիայի ամբողջ աշխատանքը, նպաստելով, վոր ինչքան հնարավոր է ապրանքներն ալելի արագ հասնեն սպառողին:

Հավաքված դրամական միջոցները չպետք է պառկած մնան գանձարկների դրամարկղներում, այլ արագ կերպով հանձնվեն համապատասխան վարկային հիմնարկներին: Հավաքված միջոցների ամեն մի կուտակում ստորին գանձարկներում, գանձողների մոտ, սպառողներացիայի խանութներում և այլն, դժվարացնում է այդ միջոցները իրենց նպատակին ողտագործելու հնարավորությունը: Ահհրաժեշտ է կազմակերպել վերահսկողություն, վորպեսպի դումարները ժամանակին հանձնվեն վարկային հիմնարկների դրամարկղներին:

14. Ապրանքաշրջանառության արագացման և դրամական միջոցների արագ շարժման հետ միասին, միջոցների մոբիլիզացիայի կարեւորագույն աղբյուր են հանդիսանում ազգաբնակչության դրամական միջոցները: Միանվագ կուլտհարկը, պետիսխառուքյաւնների ծրագրի կատարումը, աշխատավորների յնաշաղուքյաւնների ներգրավումը պետիսնաշրաւարկղների սխտեմում, տրակտորցենտրի ակցիաների գետեղումը, փայակուտակման ծրագրի լրիվ կատարումը, ալանդներ և ալանսներ սպառողական և կոոպերացիայի բուլար այլ տեսակներում, փոխաւթյաւթյաւնների ժամանակին յետ գանձումը գյուղկոոպերացիայում, — արաւք են

85-56091 (16049-58)
(35356)

աղբաբնակության միջոցների մոբիլիզացիայի ուղի-
ները :

Սոցիալիստական շինարարութեան հանդուրժողական-
ներին զուգընթաց սրվող դասակարգային պայքարը,
համատարած կրեկտիվացման հիման վրա վորպես
դասակարգ լիկվիդացիայի յենթարկվող կուլակութեան
կատաղի դիմադրութիւնը, համաշխարհային բուր-
ժուազիայի գործակալներին վնասարարութիւնը, իմ-
պերիալիստներին կողմից պատերազմի տենդային
պատրաստութիւնը աշխարհիս առաջին պրոլետարա-
կան պետութեան դեմ, մեր հետամնացութիւնն ամե-
նակարճ ժամանակամիջոցում վերացնելու անհրա-
ժեշտութիւնը—պահանջում են ուշխատանքի բայելե-
լիկյան մարտական տեմպեր, մասնաւոր շինարարա-
նային վերելքը զլիսավորելու և նրանց ակտիվութիւնը
մոբիլիզացիայի յենթարկելու կարողութիւն՝ կատա-
րելու համար հնգամյակի յերրորդ տարվա տնտեսական
և ֆինանսական խնդիրները :

ուղղման տարի»։ Բանվոր դասակարգից կտրված մար-
դիկ միայն կարող ելին վարկաբեկել աշխատավորների
մեծագույն ենտուզիազմը, վորն արտահայտվում է
սոցմրցման, հարվածայնության, հանդիպական արդ-
Ֆինսպանների և այլ ձեւով։

Յերկու Փրոնտի վրա մղված անհաշտ պայքարում
— և առանձնապես արվտանդի դեմ, վորպես գլխավորը
ներկա ետապում — կուսակցութիւնը և բանվոր դա-
սակարգը հասան հսկայական հաջողութիւնների սո-
ցիալիստական շինարարության Փրոնտում:

15. Հնգամյակի յերրորդ տարվա Ֆինանսական պլանը — դա քաղաքում և գյուղում սոցիալիստական շինարարության բայելեվիկյան տեմպերի, ամբողջ ժողովրդական տնտեսության սոցիալիստական ռազիոնալիզացիայի հսկայական խնդիրների, սոցիալիստական շինարարության համար ժողովրդական ռեսուրսները հսկայական մոբիլիզացիայի, կապիտալիստական տարրերի վրա սոցիալիստական ծավալուն հարձակման և յերկրի պաշտպանունակության մճռական սոբրազման պլանն է:

Մեր յերկրում կա այն ամենը, ինչ անհրաժեշտ է բավական է, վորպեսզի հնգամյակի յերրորդ տարում ավարտվի սոցիալիստական տնտեսության հիմքի կառուցումը: Այլ հնարավորությունները լիովին ոգտագործելու համար անհրաժեշտ է կուտակելության դըլիսալոր գծի հիման վրա շարունակել մասնների մոբիլիզացիան այլ ճանապարհի վրա յեղած ճճման դըժվարությունները հաղթահարելու համար:

Անհրաժեշտ է, վոր յուրաքանչյուր բանվոր, յուրաքանչյուր կոլտոզնիկ և բոլոր աշխատավոր մասսաները ակտիվ մասնակցություն ունենան ամբողջ փինանսական պլանը լիովին և իր ժամանակին (բոտամիրներին և յեռամայակներին) իրագործելու մեջ, վորպեսզի յուրաքանչյուր առանձին ժամանակամիջոցում (յեռամայակ, ամիս) լիովին լուծվեն դըված խնդիրները: 1931 թ. առաջին յեռամայակը հանդիսանում է պատասխանատու կվարտալ Ֆինանսական պլանի կատարման համար, վորովհետև նա պետք է լիովին ապահովի դարձնանացանի կամպանիայի Ֆինանսավորումը, շինարարական սեզոնի պատրաստությունը և ռեզերվի

կապումը, վոր նախադճված է միասնական Ֆինանսական պլանում:

ՀԱՄԱՌՈՏ ՏԵԼԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

1. ՄԻԱՆՎԱԳ ԶԱՐԿԻ ՄԱՍԻՆ

Վորպես պատասխան «Արդյունաբերական կուտակելության» միաստարանների քաղաքիչ աշխատանքի, քաղաքի և գյուղի աշխատավորները հանդես յեկան հաղարավոր առաջարկություններով բաց թողնելու լրացուցիչ փոխառություն, պահպանելու նրա մճարման ժամկետները և այլն: Մասնավորապես (և առանձնապես կենտգործկոմի III նստաշրջանի աշխատանքների շրջանում) բանվորական և կոլտոզային առաջավոր մասսայից բաղմաթիվ առաջարկներ յեղան մտցնելու հատուկ լրացուցիչ հարկ տնտեսական և կուլտուրական կարիքների համար: Այսպես, որինակ, Լոգովչէնայի շրջանի Մանդելուսկի և Բլադովչէնայի գյուղխորհուրդների ընդհանուր ժողովը վորոչեց.

«Սոցիալիստական շինարարության բուն աճումը պահանջում է հսկայական ծախսեր բալարելու համար կուլտուրական աճող կարիքները: Ժողովն անհրաժեշտ է համարում աղգաբնակության լրացուցիչ միջոցները ներդրալել կուլտուրատնտեսական կարիքների համար, ուստի և խընդրում է կենտգործկոմին մտցնել հատուկ հարկ կուլտուրական կարիքների համար»:

Այսպիսով այլ հարկը հանդիսանում է մի ձեռնարկում, վոր իրագործվում է իրենց՝ աշխատավոր մասսաների նախաձեռնությամբ:

Հունվարի 10-ին «Իզվեստիյում» հրատարակված

և հունվարի 9-ի որոշմամբ «տնտեսական և կուլտուրական շինարարության համար գյուղական շրջաններում միասնական հարկի մասին»։ Դրանից հետո հունվարի 14-15-ին նույնպես «Իդվեստիայում» հրատարակվեց մի գեկերտ «տնտեսական և կուլտուրական շինարարության համար քաղաքում միանվագ հարկի մասին»։ Պետությունն իր վրա յե վերցնում կուլտուր-տնտեսական շինարարության խնդիրները իրագործման ծախսերի մեծ մասը, բայց վորոշ չափով այդ ծախսերը իր վրա պետք է վերցնի և ազգաբնակչությանը։

Վարչական և յերբ եմ գանձվելու հարկերը

Հարկի ընդհանուր գումարը վորոշվում է մոտավորապես 350 միլիոն ուրբ., վորից քաղաքում՝ 150 միլիոն ուրբ., գյուղում՝ 200 միլիոն ուրբ.։ Հարկի ամբողջ գումարը գանձվելու յե գյուղում մինչև մարտի 15-ը։ Այս ժամկետը կարեվոր է նրա համար, վոր 1) ուսուցիչների մարմնի գացիայի 1931 թ. առաջին յեռամսյակի կատարումը կանխորոշում է տարեկան ամբողջ պլանի հաջող կատարումը, 2) առաջին յեռամսյակի վերջը զուգադիպում է դարնանացանի կամ պանիայի սկզբին, գյուղացիության մասսայական շարժմանը դեպի կոլխոզները և մի շարք այլ ձեռնարկումների թե՛ քաղաքում և թե՛ գյուղում, վորը պահանջում է ավարտել հարկերի գանձումը մարտի կեսից վորոշ ուշ, 3) առաջին յեռամսյակի սկզբին գյուղի պարտադիր վճարումները դրեթե վերջացած են և միաժամանակ աճել են գյուղական ազգաբնակչության յեկամուտները, ինչ վոր հնարավորություն է տալիս լիովին և ժամկե-

տից առաջ կատարել վորոշ միայն կամավոր վճարումների տարեկան ծրագիրը, այլ և հիշյալ հարկի։

Ինչպես պետք է անցկացնել միանվագ հարկը գյուղում
ա) Ով է յենթակա միանվագ հարկի

Միանվագ հարկը վճարում է ամբողջ ազգաբնակչությունը, վոր ապրում է գյուղական վայրերում, անկախ այն բանից, վճարել է, թե չի վճարել գյուղ-հարկը։ Այլ խոսքով, միանվագ հարկը գանձվում է անհատական կերպով հարկված տնտեսություններից, միջակ տնտեսություններից, այն տնտեսություններից, վորոնք հարկի յենթակա չեղող միևնույնում կամ հարկային հանձնաժողովների կողմից ազատված են գյուղ-հարկից, այն կոլխոզիկներից, վորոնք ունեն չհամայնացված հասույթներ, գյուղում ապրող և գյուղական տնտեսություն չունեցող բանվորներից ու ծառայող-ներից։

Գյուղական վայրերում միանվագ հարկից ազատվում են.

1. Բոլոր կոլխոզները, վորչափով նրանք իրենց յեկամուտներից բաժին են հանում տեղական կուլտուր-տնտեսական կարիքների համար։

2. Չհամայնացված հասույթներ չունեցող կոլխոզ-նիկները։

3. Այն բանվորներն ու ծառայողները, վորոնց աշխատավարձը ամսական 30 ուրբուց ցած է։

Միանվագ հարկը, ինչպես յերեվում է նրա անու-նից, մի անգամից գանձվող հարկ է։ Այս հարկից հա-վաքված միջոցները ծախսվելու յեն այն տնտեսական և

կուլտուրական կարիքների համար, վոր տե՛սն դյուղը
կամ շրջանը, վորոնց զարգացման մեջ շահագրգռված
և գյուղի աշխատավոր ամբողջ ազգաբնակչությունը:

բ) Վճարումների չափերը

Ինչպես ամբողջ հարկային քաղաքականությամբ
մեջ, նույնպես և միանվագ հարկի գանձման մեջ անց և
կացված դասակարգային պարզությամբ գիծ: Կուլտուրային
տնտեսությունը միանվագ հարկ վճարելու յե իր վճա-
րելիք գյուղհարկի 100%-ի չափով: Մեկ կուլտուրային
տնտեսություն միջին դրույքը կկազմի մոտ 310 ուրբ.:
Միջակ տնտեսությունների մեջ ամբողջ Միություն հա-
մար հարկի չափը սահմանվում և գյուղհարկի դումարի
65%-ը: Սա նշանակում և, վոր մի միջակ տնտեսու-
թյան վրա միջին հաշվով բնկնում և 10-12 ու. միանը-
վագ կուլտուրակ: Գյուղհարկից աղատված տնտեսու-
թյունները վճարում են վորոշված մի դումար 5 ու.
չափով: Չհամայնացված տնտեսություն ունեցող կուլ-
տուրները նույնպես վճարում և վորոշված դումար 4 ու.
չափով: 30-ից մինչև 75 ու. ստացող բանվորներն ու
ծառայողները վճարում են վորոշված դումար՝ 5 ու.,
իսկ 75 և ավելի ստանալու դեպքում— 10 ուրբի:

Հարկն անց և կացվում դասակարգային սուր պայ-
քարի պայմաններում, և կուլտին ամեն կերպ կձգտի
խափանել այդ հարկի դանձումը: Միանգամայն ան-
թույլատրելի յե վորեւե չափով կրկնել դասակարգային
դժի շեղումները միանվագ հարկի դանձման ժամանակ:
Կուլտից ստացվելիք գումարները պետք և գանձվեն
անհապաղ, միաժամանակ անհրաժեշտ միջոցներ ձեռք
առնելով, վորպեսզի նա չխուսափի վճարելուց, լիկ-
վիրացիայի յենթարկելով իր գույքը: Ժամանակին բա-

ցատրական աշխատանք տանելով գյուղի չքավոր-մի-
ջակ մասսաներում, անխաժեշտ և ապահովել հարկի
դանձումը լիովին և ժամկետից առաջ:

Ինչպես պետք և անկացնել միանվագ հարկը
Քաղաքներում

ա) Հարկ ճվարողները

Քաղաքներում որեւոր միանվագ հարկը վճարում
են վորեւե յեկամուտ ունեցող քաղաքացիները:

բ) Հարկի վճարման կարգը և ժամկետները

Բանվորները, ծառայողները և կոոպերատիվ ար-
տեղների տնօրենները, վորոնք վճարում են յեկամուտ-
ային հարկ իրենց ծառայության կամ աշխատանքի տե-
ղում, կուլտուրակ վճարելու յեն յեկամտային հարկի
նիկց ամսվա դրույքի չափով: Այս գումարը վճարվում
և չորս ամսվա բնթացում, պահվելով աշխատավար-
ձից:

Չկոոպերացված տնայնագործները և արհեստա-
վորները միանվագ հարկը վճարում են յեկամտային
հարկի տարեկան դումարի 40 %-ի չափով, և վորով-
հետեվ տնայնագործների և արհեստավորների համար
յեկամտային հարկը դրալիորեն ավելի բարձր և, քան
բանվորների և կոոպերացված տնայնագործների յեկա-
մտային հարկը, հետեվապես միանվագ հարկի չափերը
նույնպես մոտ յերկու տնգամ ավելի յեն:

Քաղաքում հարկի հիմնական գումարը վճարում և
բուրժուազիան— տնաշխատ տարրերը— նախ՝ նրանց
վճարած յեկամտային հարկի տարեկան դումարի ձե-
վով, և յերկրորդ՝ կրկնապատկելով նրանց շենքերի—
տների հարկը: Շենքեր ունեցող բանվորներն ու ծառա-
յողները աղատվում են շենքերի վրա դրվելիք միանվագ

հարկից: Ուրեմն, բաղաժառմ միանկազ հարկի կեսից ավելին ընկնում է ամաշխատ տարրերի վրա:

Միանկազ հարկից հավաքված գումարները ծախսվելու յեն բաժարարելու համար տեղական քաղաքային և շրջանային կարիքները— դպրոցները, հիվանդանոցները, բարեկարգութունը և այլն:

2. ՊԵՏԱԿԱՆ ՓՈԽԱՌՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ

Ֆինանսական պլանով պետական փոխառությունների ծրագրերը ընթացիկ տարում սահմանված և մեկ միլիարդ յեքսեֆ հարյուր միլիոն ռուբլի՝ անցած տարվա 767 միլ. ռուբլու դիմաց: Նման մի ծրագիր պահանջում է ծավալուն մարտական հասարակական աշխատանք՝ նրա շուրջը մոբիլիզացիայի յենթարկելու քաղաքի և գյուղի ամենալայն մասսաների ակտիվությունը:

Վաճառք են այժմ գործնական խնդիրները պետության տարաբյուրեղների բնագավառում:

«Հնգամյակը—չորս տարում» փոխառությունը, վոր բաց թողնց կառավարությունը բանվորների առաջավոր խմբերի նախաձեռնությամբ, վայելում է մեծ ժողովրդականություն և ոժանդակություն աշխատավորների շրջանում: Սակայն քաղաքում կան բանվորների խմբեր, վորոնք դեռ չեն բաժանորդագրվել փոխառությանը: Այսպես, որինակ, այնպիսի խոշոր գործարաններում, ինչպիսին է «Կրասնի Պոտիլովեց»-ը, մոտ 6 հազար բանվորներ ընդգրկված չեն յեղել բաժանորդագրության մեջ, Ելեկտրոգավողում— մոտ 3 հազար: Անհրաժեշտ է քաղաքում լայն ծավալել ինֆնաստուգումը 100 տակտով ընդգրկելու աշխատավորներին «Հընգամյակը—չորս տարում» փոխառության մեջ: Այս ինք-

նաստուգումը պետք է կազմակերպվի ամեն մի ֆաբրիկայում, գործարանում և հիմնարկում:

Քաղաքում առանձին ուշադրություն է պահանջում նաև պրոֆմիությունների մեջ չկազմակերպված աշխատավորների սեկտորը, վորտեղ դեռևս շատ քիչ են ոգտագործված բոլոր հնարավորությունները: Անհրաժեշտ է ուժեղացնել աշխատանքը այս ասպարիզում, տարածել ինքնաստուգումը մասնավորապես նաև արտեյներում և տնայնագործների կոոպերատիվ այլ միությունների մեջ ու ժակտ-երում (բնակավայրծկոոպներ):

Գյուղում փոխառության տարածումն անցնում է անբավարար: Ներկայումս հիմնական խնդիրն է առուվելագուն չափով ուժեղացնել մասսայական աշխատանքը գյուղում փոխառության իրացման համար: Այս գործին պետք է լծվեն գյուղի բոլոր հասարակական կազմակերպությունները, գյուղի կուսակցական և խորհրդային ակտիվը պետք է գործի անցնի: Կոլտնտեսությունները, մեֆեմա-տրակտորային կայանները, խորհտնտեսությունները պետք է դառնան իսկական հեմակտեր տարածելու փոխառությունը անհատական տնտեսությունների մեջ: Փոխառության իրացումը պետք է ուժեղացվի կուլակային և գյուղի ունեվոր տնտեսությունների մեջ: Այն դեպքում յերբ նրանք խուսափում են զենկ պարտատոմսերը, պետք է կիրառել հասարակական ներգործության մեթոդներ: Պետք է ինքնաստուգումն անցկացնել նաև կոլխոզներում և խորհտնտեսություններում «վոչ մի կոլխոզնիկ, սովխոզի վոչ մի բանվոր առանց փոխառության պարտատոմսի» լողունդով: Միաժամանակ, հենվելով կոլ-

խոգային և սովխոգային հասարակայնութեան ակտի-
վութեան և կամավարութեան վրա, անհրաժեշտ է, վոր
բաժանորդագրութեան միջին չափը կորոնտեսական
սեկտորում հասնի կորխոգնիկի 15 աշխատանք— որվա
յեկամտին, իսկ սովխոգներում—յերկու չաբաթվա
աշխատավարձին:

Քաղաքի ձեռնարկությունները հասարակական
կազմակերպությունները պատասխանատու յեն վոչ
միայն իրենց կրեկտիվի բանվորների ու ծառայողների
լիակատար բաժանորդագրութեան, այլ և իրենց յեն-
թաշեֆ դյուղերում քաղաքական այդ աշխատանքի զը-
րութեան համար: Շեֆական կազմակերպությունները
պետք և զբաղվեն նաև իրենց յենթաշեֆ շրջաններ
ինքնատուգումով և գործնականորեն իրագործեն ի-
րենց ազդեցությունը՝ առավելագույն չափով յիտա-
ուությունները բաժանորդագրութեան մեջ ընդգրկելով
յենթաշեֆ շրջանի ազդեցնակությունը և կատարելով
կոնտրոլային առաջադրությունը: Հսկայական նշանա-
կություն ունին բաժանորդագրութեան ձեվակերպումը,
հսկողություն, վորպեսզի ժամանակին դանձվեն բա-
ժանորդագրութեան մուծումները և նրանց արագ հանձ-
նումը Պետրանիկին կամ խնայողական դրամարկղներին:

3. ԽՆԱՅՈՂԱԿԱՆ ԴՐԱՄԱՐԿՂՆԵՐԸ

Խնայողական դրամարկղների դժով ֆինանսական
պլանը նշում է ավանդների դանձում 400 միլիոն ուր-
բու չափով:

Իրագործելով— «վոչ մի աշխատավոր առանց
խնայողական գրքույկի» —գործնական լոգուեզը, մենք
այս տարի ներգրավելու յենք 13 միլիոն նոր ավանդա-

տուները, նրանց ընդհանուր թիվը տարվա վերջին հաս-
ցընելով 25 միլիոնի:

Անհրաժեշտ է աշխատել, վոր խնայողական դրա-
մարկղներում ավանդները մնացորդը շարունակ աճի:
Յուրաքանչյուր ավանդատուն իր խնայողական գրքույ-
կում պետք է ունենա մշտական մնացորդ իր դրամա-
կան յեկամուտների կես ամսվա դումարից վոչ պակաս:

Յանցի լայնացման հետ միաժամանակ խնայողա-
կան ապարատի առաջ դրված է աշխատավորների ամե-
նորյա կարիքների սպասարկման վարակի վնական լա-
վացման խնդիրը: Կառավարութեան վորոշումը խնայ-
դրամարկղները մասին նախատեսում է մտցնել պետ-
վարկի և խնայողական գործի հասարակական հրահան-
գիչների ինստիտուտ, վորպեսզի խնայդրամարկղները
դառնան իսկական մասնայական վարկային փաբրատ,
վորն աշխատում է հասարակական մեթոդներով:

Հասարակական ուժերի գործնական լայն մասնակ-
ցությունը խնայողական գործին՝ կկարողանա ապահո-
վել խորհրդային յերկրի պայմաններում սոցիալիստա-
կան շինարարութեան այդ ձևատամասի ցարգացման
իսկպես չտեսնված թափ: Խնայողական գործի յուրա-
քանչյուր ակտիվիստի պարտքն է դառնալ խնայդրա-
մարկղների և պետվարկի հասարակական հրահանգիչ:

Կառավարութեան դեկրետը խնայդրամարկղները
մասին նախատեսում է կազմել 3 միլիոն ուրբու ֆոնդ
պարգևատրելու համար այն տեղկումներին, գործար-
կումներին, կոլխոզների վարչություններին, ինչպես և
առանձին ակտիվիստներին, վորոնք լավագույն կերպով
կկազմակերպեն իրենց մոտ խնայդրամարկղների սպա-
սարկումը և կապահովեն ավանդների ամենալայն հո-
սանքը դեպի խնայողական դրամարկղները:

Առանձին դեր ունի լայն բացատրական աշխատանքը բանվորների և գյուղացիության աշխատավոր ժառանգների մեջ, թե ինչ նշանակություն ունին ֆինանսական և ժողովրդական ամբողջ տնտեսության համար անկախիկ հաշիվները (безналичные расчеты) պետական և հասարակական կազմակերպություններին և հիմնարկներին լինելիք վճարումների ժամանակ:

Առանձին անհատների՝ պետական հիմնարկների հետ ունեցած դրամական հաշիվները կանխիկ գրամով կարգավորելու սովորական յեղանակը կապված է շատ դժվարությունների հետ, պահանջում է մեծ քանակությամբ դրամանիշեր շրջանառության մեջ դնել, ունեցած դրամանիշեր շրջանառության մեջ դնել, ունեցած դրամ պահելու բազմաթիվ տեղեր, ավելորդ դրամարկղային աշխատանք և այլն:

Անկախիկ հաշիվը վնասումն այնպիսի ձևով է, յեթ վնասողը հիմնարկի հետ, վորին նա վնասելու յե հաշիվը մաքրում է վոչ թե կանխիկ դրամով, այլ գրամով կարգադրություն է անում իր ավանդը պահող խնայդրամարկղին կատարելու հառանդիք վնասումը Այս կերպով գյուղացին կարող է վճարել գյուղատնտեսական հատկը, ապահովագրական մուծումը, ինքնահարկումը, բանվորը՝ բնակավարձը, եկեկտրականություն, ջրի մուծումները և այլն:

Այս կարգը չահավետ է վճարողին և մեծ ոգուտ է բերում մեր ֆինանսական տնտեսությանը: Խնայդրամարկղների խիտ ցանցը կարող է և պետք է զգալի դեր խաղա սոցիալիստական շինարարության համար այդ կարեվոր խնդրի իրագործման մեջ:

Անկանխիկ վճարումներն արդեն բավական լայն ընդունելություն են գտել: Այսպես, օրինակ, 1930 թ.

198 կետերում կատարված են 286 հազար ոպերացիաներ 10,467 հազար ոուբլու գումարի, իսկ նոյեմբերին անկանխիկ վճարումները անց են կացվել արդեն 273 կետերում, ոպերացիաների թիվը հասել է 450 հազարի, իսկ գումարը՝ 12,409 հազար ոուբլու: Անկանխիկ վճարումները մեծ նշանակություն ունեն պետության համար, նպաստելով նոր միջոցների ներգրավմանը խնայողական դրամարկղներում, միևնույն ժամանակ ներանք ստեղծում են մեծ հարմարություններ աշխատավորների համար ժամանակի խնայողության տեսակետից, ինչպես և նպաստելով տեղական բյուջեի ուղանալու և ոացիոնարացմանը: Անկախիկ վնասումների խնդրում աշխատանքը պետք է տարվի կամավորության սկզբունքով, թույլ չտալով շեղումներ և աղավաղումներ: Պետ-փոխառությունների և խնայդրամարկղների ծրագրի կատարման, փոխառության բաժանորդագրված և խնայդրամարկղների ավանդատու աշխատավորների լայն ապասարկման պատասխանատվությունն առանձնապես ընկնում է պետվարկին և խնայդրամարկղային ուժանդակող հանձնաժողովների վրա, վորոնք գոյություն ունեն բալոր խորհուրդներին, ձեռնարկություններին, հիմնարկներին, կոլխոզներին և սովխոզներին կից: Անհրաժեշտ է վճողականորեն աշխուժացնել այդ հանձնաժողովներին աշխատանքը, ուժեղացնել նրանց կազմը հարվածայիններով և առաջավոր կոլխոզիկներով ու ստեղծել լայն ակտիվ փոխառությունների և խնայդրամարկղների աշխատանքի շուրջը: Պետք է ապահովել ուժանդակող հանձնաժողովների ամենուրեք աշխատանքը, այս աշխատանքը պետք է դառնա քաղաքում՝ արհմիությունների, իսկ գյուղում՝ խոր-

հուրդների և հասարակական կազմակերպությունների
ամբողջ գործունեության որգամական մասը:

4. **ՓՈՆԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԴԱՆՁՈՒՄԸ ԴՅՈՒՂԱՐԿԻ
ՍԻՍՏԵՄՈՒՄ**

Ֆինանսական պլանը նախատեսում է գյուղատնտե-
սական բաղժաթիվ ձեռնարկումները ֆինանսավորումը:
Խոշոր վարկեր են տրվում կոլտոյների մեքենայացման
և մեխանիզացիայի, անասուններ ձեռք բերելու, ինչ-
պես և մի շարք այլ տնտեսական ձեռնարկումները հա-
մար:

Բավականաչափ վարկեր են տրված նաև անհատա-
կան տնտեսություններին: Կան դեռ կուլակային տնտե-
սություններից չգանձված փոխառվածություններ: 1931
թ. ընդամենը գանձվելու յե 700 միլիոն ռուբ. փոխա-
ռվածություն, վորից 160 միլիոն ռուբ. առաջին կվար-
տալում: Պանպանելով դասակարգային խիստ սկզբ-
բույժ փոխառվածությունները գանձելու ժամանակ, ան-
որոշոր և ամենայն վնասակարությամբ սեղմել կուլա-
կային տնտեսությունները: Կոլտոյները պետք է որի-
նակ տան ֆինանսական դիսցիպլինայի, և պետությամբ
հանդես իրենց ունեցած բոլոր պարտավորությունները
նշտորեն կատարելու մեջ: Տնտեսական պլանի կատա-
րումը պահանջում է, վոր բոլոր կազմակերպություն-
ները և ամեն մի աշխատավոր ժամանակին և լիովին
կատարի իր պարտավորությունները պետություն հան-
դես, վորը առաջին հերթին պետք է արտահայտվի պե-
տությունից ստացած փոխառվածությունները ճիշտ ժա-
մանակին և ամբողջովին վերադարձնելու մեջ: Այսպեղ,
ինչպես և մյուս բոլոր վճարումների մեջ, առանձին

նշանակություն ունի առաջին յետամսյակի պլանի կա-
տարումը և վերակատարումը:

5. **ՏՐԱԿՏՈՐՅԵՆՏՐԻ ԱԿՑԻԱՆԵՐԻ ՁԵՏԵՂՈՒՄԸ**

Տնտեսական պլանը ճրագրում է մեծ թափով
տրակտորներ մատակարարել գյուղատնտեսությունը:
Գյուղացիական լայն մասսաները, թե՛ կոլտոյներում
միացածները և թե՛ առաջիկայում կոլեկտիվացողները,
չահագրվելով են ստանալու գյուղատնտեսական մեքե-
նաներ, առանձնապես կազմակերպելու մեքենա-տրակ-
տորային կայաններ, վորոնք ապացույցել են լայն մաս-
սաներին իրենց մեծ ոգտակարությունը:

Գյուղացիության լայն մասսաների մասնակցու-
թյունը մեքենա-տրակտորային կայանների կազմա-
կերպման մեջ պետք է արտահայտվի լիովին և ճիշտ
ժամանակին կատարելով միջոցների մոբիլիզացիայի
պլանը, Տրակտորցեներին ակցիաները գետեղելու միջո-
ցով: Կուլակը և նրա կազմակիցները, կատաղի դիմա-
դրությամբ ցույց տալով կոլեկտիվացմանը, բնակա-
նաբար իրենց ագիտացիան ուղղում են մեքենա-տրակ-
տորային կայանների: Կազմակերպման դեմ: Անհրաժեշտ
է, վոր լայն մասսաները կոլտոյները գլխավորաթյամբ
խիստ հակահարված տան կուլակային ագիտացիային,
աշխատելով արագորեն գետեղել Տրակտորցեների ակ-
ցիաների՝ պլանով նախատեսված գումարը (160 ռուբ.)
հենց առաջին յետամսյակում, ամուս հիմք դնելով մե-
քենա-տրակտորային կայանների շինարարության պլա-
նի կատարմանը:

6. ՍՊԱՌԿՈՈՊԵՐԱՅԻԱՅԻ ՅԵՎ ԿՈՈՊԵՐԱՅԻԱՅԻ ԱՅԼ
ՏԵՍԱԿՆԵՐԻ ՓԱՅԵՐԸ, ԱՎԱՆԴՆԵՐԸ ՅԵՎ ՄՈՒ-
ԾՈՒՄՆԵՐԸ

Ազգաբնակչության զբաղմունքի մեծացման միջոցները մոբիլի-
զացիայի սխեմայում խոշոր նշանակություն ունեն կա-
մավոր մոեծությանը կոոպերատիվային սխեմայի մեջ:
Միասնական ֆինանսական ոլանք նախատեսում է այդ
վճարումները աճումը 1931 թ. մոտ 660 միլիոն ռուբ.
դրամարով: Այս ոլանքի կատարումը, ավելացնելով ֆին-
անսական սխեմայի միջոցները, հսկայական նշանա-
կություն ունի աշխատավորության լայն մասա-
ներին կոոպերատիվ սխեմայի զործունեություն-
նը ուղղելով կերպով մասնակից դարձնելու դործում,
ապահովում է սպառկողությանը չըջանառություն
միջոցները ավելացումը, վորով և նպատում է ապ-
րանքաչըջանառություն արագացմանը: Անհրաժեշտ է
մոբիլիզացիայի յենքարկել բանվորների, կոլխոզնիկ-
ների և գյուղացիության չֆավոր-միջակ մասսաների
ուշադրությունը, վորպեսզի իրագործվի բոլոր աշ-
խատավորներին կոոպերացիայի մեջ ներգրավելու
խնդիրը, աշխատելով լիովին և ժամանակին վնարել
փայտաճուղները, սոցմրցման մեքոդների լայն կի-
րառման հիման վրա:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

Ընդհանուր մաս	3
Ֆինանսական պլանի խնդիրները	8
Առաջին յեռամսյակի խնդիրները	15
Համառոտ տեղեկություններ	21
1. Միանվագ հարկի մասին	21
2. Պետական փոխառությունների մասին	26
3. Խնայողական դրամարկղները	28
4. Փոխառությունների գանձումը գյուղական սիս- տեմում	32
5. Տրակտորացեռների ակցիաների գետեղումը	33
6. Սպառկողությանը և կոոպերացիայի աշյ տե- սակների փայերը, ավանդները և մոեծումները	33

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0044940

ՀԻՄՆ ԵՐ ԿՈՊ. (1 թ.)

Единый финансовый план 1931 г.
и мобилизация средств населения

Госиздат ССР Армении
Эривань 1931